

Panchastavi 4. Amba

Stava

పంచస్తవి -4. అంబాస్తవః

యామామనంతి మునయః ప్రకృతిం పురాణీం

విద్యేతి యాం శ్రుతిరహస్యవిదో వదంతి |

తామర్ధపల్లవితశంకరరూపముద్రాం

దేవీమనన్యశరణః శరణం ప్రపద్యే || 1 ||

అంబ స్తవేషు తవ తావదకర్తృకాణి

కుంఠీభవంతి వచసామపి గుంభనాని |

డింభస్య మే స్తుతిరసావసమంజసాపి

వాత్సల్యనిఘ్నహృదయాం భవతీం ధినోతు || 2 ||

వ్యోమేతి బిందురితి నాద ఇతీందులేఖా-

-రూపేతి వాగ్భవతనూరితి మాతృకేతి |

నిఃస్యందమానసుఖబోధసుధాస్వరూపా

విద్యోతసే మనసి భాగ్యవతాం జనానాం || 3 ||

ఆవిర్భవత్పులకసంతతిభిః శరీరై-

-ర్నిఃస్యందమానసలిలైర్నయనైశ్చ నిత్యం |

వాగ్భిశ్చ గద్గదపదాభిరుపాసతే యే

పాదౌ తవాంబ భువనేషు త ఏవ ధన్యాః || 4 ||

వక్త్రం యదుద్యతమభిష్టుతయే భవత్యా-

-స్తుభ్యం నమో యదపి దేవి శిరః కరోతి |

చేతశ్చ యత్త్వయి పరాయణమంబ తాని

కస్యాపి కైరపి భవంతి తపోవిశేషైః || 5 ||

మూలాలవాలకుహారాదుదితా భవాని

నిర్భిద్య షట్సరసిజాని తటిల్లతేవ |

భూయోఽపి తత్ర విశసి ధ్రువమండలేందు-

-నిఃస్యందమానపరమామృతతోయరూపా || 6 ||

దగ్ధం యదా మదనమేకమనేకధా తే

ముగ్ధః కటాక్షవిధిరంకురయాంచకార |

ధత్తే తదాప్రభృతి దేవి లలాటనేత్రం

సత్యం ప్రాయైవ ముకులీకృతమిందుమౌలే: || 7 ||

అజ్ఞాతసంభవమనాకలితాన్వవాయం

భిక్షుం కపాలినమవాససమద్వితీయం |

పూర్వం కరగ్రహణమంగలతో భవత్యాః

శంభుం క ఏవ ఋఋధే గిరిరాజకన్యే || 8 ||

చర్మాంబరం చ శవభస్మవిలేపనం చ

భిక్షాటనం చ నటనం చ పరేతభూమౌ |

వేతాలసంహతిపరిగ్రహతా చ శంభోః

శోభాం బిభర్తి గిరిజే తవ సాహచర్యాత్ || 9 ||

కల్పోపసంహరణకేలిషు పండితాని

చండాని ఖండపరశోరపి తాండవాని |

ఆలోకనేన తవ కోమలితాని మాత-

-ర్లాస్యాత్మనా పరిణమంతి జగద్విభూత్యై || 10 ||

జంతోరపశ్చిమతనోః సతి కర్మసాంయే

నిఃశేషపాశపటలచ్ఛిదురా నిమేషాత్ |

కల్యాణి దేశికకటాక్షసమాశ్రయేణ

కారుణ్యతో భవతి శాంభవవేదదీక్షా || 11 ||

ముక్తావిభూషణవతీ నవవిద్రుమాభా

యచ్ఛేతసి స్ఫురసి తారకితేవ సంధ్యా |

ఏకః స ఏవ భువనత్రయసుందరీణాం

కందర్పతాం వ్రజతి పంచశరీం వినాపి || 12 ||

యే భావయంత్యమృతవాహిభిరంశుజాలై-

-రాప్యాయమానభువనామమృతేశ్వరీం త్వాం |

తే లంఘయంతి నను మాతరలంఘనీయాం

బ్రహ్మాదిభిః సురవరైరపి కాలకక్షాం || 13 ||

యః స్ఫాటికాక్షగుణపుస్తకకుండికాఢ్యాం

వ్యాఖ్యాసముద్యతకరాం శరదిందుశుభ్రాం |

పద్మాసనాం చ హృదయే భవతీముపాస్తే

మాతః స విశ్వకవితార్కికచక్రవర్తీ || 14 ||

బర్హావతంసయుతబర్పరకేశపాశాం

గుంజావలీకృతఘనస్తనహారశోభాం |

శ్యామాం ప్రవాలవదనాం సుకుమారహస్తాం

త్వామేవ నౌమి శబరీం శబరస్య జాయాం || 15 ||

అర్ధేన కిం నవలతాలలితేన ముగ్ధే

క్రీతం విభోః పరుషమర్ధమిదం త్వయేతి |

ఆలీజనస్య పరిహాసవచాంసి మన్యే

మందస్మితేన తవ దేవి జడీ భవంతి || 16 ||

బ్రహ్మాండ బుద్బుదకదంబకసంకులోఽయం

మాయోదధిర్వివిధదుఃఖతరంగమాలః |

ఆశ్చర్యమంబ రుటితి ప్రలయం ప్రయాతి

త్వద్ధ్యానసంతతిమహాబడబాముఖాగ్నా || 17 ||

దాక్షాయణీతి కుటిలేతి కుహారిణీతి

కాత్యాయనీతి కమలేతి కలావతీతి |

ఏకా సతీ భగవతీ పరమార్థతోఽపి

సంద్యశ్యసే బహువిధా నను నర్తకీవ || 18 ||

ఆనందలక్షణమనాహతనాంని దేశే

నాదాత్మనా పరిణతం తవ రూపమీశే |

ప్రత్యజ్మఖేన మనసా పరిచీయమానం

శంసంతి నేత్రసలిలైః పులకైశ్చ ధన్యాః || 19 ||

త్వం చంద్రికా శశిని తిగ్మరుచౌ రుచిస్త్వం

త్వం చేతనాసి పురుషే పవనే బలం త్వం |

త్వం స్వాదుతాసి సలిలే శిఖిని త్వమూష్మా

నిఃసారమేవ నిఖిలం త్వదృతే యది స్యాత్ || 20

||
జ్యోతీంషి యద్దివి చరంతి యదంతరిక్షం

సూతే పయాంసి యదహిర్దరణీం చ ధత్తే |

యద్వాతి వాయురనలో యదుదర్చిరాస్తే

తత్సర్వమంబ తవ కేవలమాజ్ఞయైవ || 21 ||

సంకోచమిచ్ఛసి యదా గిరిజే తదానీం

వాక్తర్కయోస్త్వమసి భూమిరనామరూపా |

యద్వా వికాసముపయాసి యదా తదానీం

త్వన్నామరూపగణనాః సుకరా భవంతి || 22 ||

భోగాయ దేవి భవతీం కృతినః ప్రణంయ

భ్రూకింకరీకృతసరోజగృహాః సహస్రం |

చింతామణిప్రచయకల్పితకేలిశైలే

కల్పద్రుమోపవన ఏవ చిరం రమంతే || 23 ||

హర్తుం త్వమేవ భవసి త్వదధీనమీశే

సంసారతాపమఖిలం దయయా పశూనాం |

వైకర్తనీ కిరణసంహతిరేవ శక్తా

ధర్మం నిజం శమయితుం నిజయైవ వృష్ట్యా || 24

||

శక్తిః శరీరమధిదైవతమంతరాత్మా

జ్ఞానం క్రియా కరణమాసనజాలమిచ్ఛా |

ఐశ్వర్యమాయతనమావరణాని చ త్వం

కిం తన్న యద్భవసి దేవి శశాంకమౌలేః || 25 ||

భూమౌ నివృత్తిరుదితా పయసి ప్రతిష్ఠా

విద్యాఽనలే మరుతి శాంతిరతీవకాంతిః |

వ్యోనీతి యాః కిల కలాః కలయంతి విశ్వం

తాసాం హి దూరతరమంబ పదం త్వదీయం || 26

||

యావత్పదం పదసరోజయుగం త్వదీయం

నాంగీకరోతి హృదయేషు జగచ్ఛరణ్యే |

తావద్వికల్పజటిలాః కుటిలప్రకారా-

-స్తర్కగ్రహాః సమయినాం ప్రలయం న యాంతి ||

27 ||

నిర్దేవయానపితృయానవిహారమేకే

కృత్వా మనః కరణమండలసార్వభౌమం |

ధ్యానే నివేశ్య తవ కారణపంచకస్య

పర్వాణి పార్వతి నయంతి నిజాసనత్వం || 28 ||

స్థూలాసు మూర్తిషు మహీప్రముఖాసు మూర్తేః

కస్యాశ్చనాపి తవ వైభవమంబ యస్యాః |

పత్యా గిరామపి న శక్యత ఏవ వక్తుం

సాపి స్తుతా కిల మయేతి తితిక్షితవ్యం || 29 ||

కాలాగ్నికోటిరుచిమంబ షడధ్వశుద్ధౌ

ఆప్లావనేషు భవతీమమృతౌఘవృష్టిం |

శ్యామాం ఘనస్తనతటాం శకలీకృతాఘాం

ధ్యాయంత ఏవ జగతాం గురవో భవంతి || 30 ||

విద్యాం పరాం కతిచిదంబరమంబ కేచి-

-దానందమేవ కతిచిత్కతిచిచ్ఛ మాయాం |

త్వాం విశ్వమాహూరపరే వయమామనామః

సాక్షాదపారకరుణాం గురుమూర్తిమేవ || 31 ||

కువలయదలనీలం బర్భరస్నిగ్ధకేశం

ప్యథుతరకుచభారాక్రాంతకాంతావలగ్నం |

కిమిహ బహుభిరుక్తైస్త్యత్స్వరూపం పరం నః

సకలజనని మాతః సంతతం సన్నిధత్తాం || 32 ||

ఇతి శ్రీకాళిదాస విరచిత పంచస్తవ్యాం చతుర్థః

అంబాస్తవః |